

Mérsékelt övezet I.

Általános jellemzők:

- 4 évszak
- évi középhőmérséklet: 0-20 °C között
- évi közepes hóingás értéke a téli hidegtől függ
- nyugati szelek uralma alatt áll

Az övezeten belül **3 öv** különíthető el:

1. Meleg mérsékelt (= szubtrópusi) öv (évi középhőmérséklet: 10-20 °C)
2. Valódi mérsékelt öv (évi középhőmérséklet: 0-15 °C)
3. Hideg mérsékelt (= szubarktikus) öv (évi középhőmérséklet: -10-0 °C) – a déli félgömbön gyakorlatilag hiányzik

I. Meleg mérsékelt öv

Elhelyezkedés: 30°-45° szélességi körök között

Egyéb név: szubtrópusi öv = trópusok alatti, trópusokhoz közeli

Két eltérő éghajlat → **két terület**.

1. Mediterrán területek: nyáron száraz, a kontinensek nyugati oldalán
2. Szubtrópusi monszun területek: nyáron csapadékos, a kontinensek keleti oldalán

1. Mediterrán terület

Mediterráneum = a Földközi-tenger melléke.

Éghajlat: mediterrán éghajlat

Évi középhőmérséklet: 10-20°C

Évi közepes hóingás: 15-20°C

Éves csapadék: 400-1000 mm

Nyár: a passzát leszálló ága áttolódik → forró, száraz, napsütéses nyár

Ősz: passzát visszahúzódik → utat enged a csapadékot szállító nyugati szeleknek (ciklonok)

Tél: enyhe, csapadékos

Tavas: közelít a passzát → csökken a csapadék

Speciális: hűvös mediterrán a hideg tengeráramlás miatt pl. Közép-Chile (Humboldt-áramlás)

Vízjárás:

A csapadékeloszlást követi

Nagyobb folyókon: kisvíz és nagyvíz

Kisebb folyók: nyári kiszáradás (= időszakos vízszállítás)

Természetes növénytakaró:

1. Keménylombú erdők: magyal, paratölgy

2. Tülevelű erdők: mandulafenyő (pinea), mamutfenyő

3. Macchia – a kiirtott erdők helyén másodlagos növénytakaró: növénytársulás (nehezen járható, szúrós, örökzöld cserjés)

Talaj:

Barna mediterrán talaj (csapadékosabb területeken, több humusz)
Fahéjszínű talaj (szárazabb területeken, kevesebb humusz)
Terra rossa (csak mészkőterületeken)

Felszínformálás:

Főleg a folyók
Nyáron a ritka, de heves csapadék lejtőleemosása

Mezőgazdaság:

Ahol öntöznek:

citrom, narancs, mandarin, grapefruit, korai zöldségfélék (paprika, paradicsom stb.) gyümölcsök (pl. eper)

Szárazabb, nincs öntözés:

olajfa (olajbogyó, olívaolaj), szőlő, füge, mandula, dió, gesztenye

búza, árpa

paratölgy

juh, kecske

2. Szubtrópusi monszun terület

Éghajlat: szubtrópusi monszun éghajlat (=mérsékelt övezeti monszun)

Évi középhőmérséklet: 10-20°C

Évi közepes hőingás: 5-25°C

Éves csapadék: 1000-1500 mm

Monszun = az évszakos irányváltást mutató szélrendszereket monszunnak nevezzük, kikötve, hogy a legjobban különböző két hónap eredő szélirányai között legalább 120° különbség legyen.

Itt az évszakos irányváltást a **szárazföldek és a tengerek eltérő felmelegedése** okozza!

Legtipikusabb területek:

Kelet-Ázsia, Florida, La Plata

Vízjárás:

Kevésbé szélsőséges, mint a mediterrán területeken

A nyári monszun viszont árvizeket okozhat

Természetes növénytakaró:

Babérlombú erdő

Floridában pl. liliomfák, mocsári ciprus

Talaj:

szárazabb területeken: vörösföld

nedvesebb területeken sárgaföld

Télen az aprózódás, nyáron a mállás → folyók elszállítják

Mezőgazdaság:

rizs, gyapot, tea

citrusfélék, zöldségfélék

szója, földimogyoró, dohány

sertés- és baromfitenyésztés

